

ÎNCHEIERE

12 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Nicolae Craiu
Tamara Chișca-Doneva

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Bîrnaz Lidia, reprezentată de avocatul Bantaș Bogdan,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Lidiei Bîrnaz împotriva lui Irodoi Valeriu, reprezentantul legal al copiilor minori Xxxxxx Xxxx și Xxxxx Xxxxxxx, intervenient accesoriu notarul public Ghedreuțan Dina cu privire la declararea nulității titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, testamentului și a certificatului de moștenitor testamentar,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 18 octombrie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către Bîrnaz Lidia și menținută hotărârea Judecătoriei Drochia din 26 mai 2014, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a ț ă :

La 03 august 2012, Bîrnaz Lidia a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Irodoi Valeriu, reprezentantul legal al copiilor minori Xxxxxx Xxxx, a.n. xx xxxxxxxxxxx xxx, și Xxxxx Xxxxxxx, a.n. xx xxxxx xxx, intervenient accesoriu notarul public Ghedreuțan Dina cu privire la declararea nulității titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, testamentului și certificatului de moștenitor testamentar.

În motivarea acțiunii a indicat că la data de 24 mai 2010 a adresat Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției cererea nr. B-149/10 pe faptul falsificării de către familia Irodoi a înscrierilor din Registrul de evidență a gospodăriilor populației nr. 3 a comunei Cotova r-l Drochia, în urma căreia dânsa a fost deposedată ilegal de bunul imobil, și anume terenul cu suprafața de 0,1889 ha, număr cadastral 3615213108, amplasat în r-l Drochia s. Cotova, str. M. Cebotari, 4.

În continuare relatează că la data de 26 iunie 2010, a fost intentată cauza penală nr. 2010046086 pe indicii infracțiunii prevăzuți de art. 361 alin. (2) lit. b) din Codul penal-confecționarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale, imprimatelor, stampilelor sau sigiliilor false săvârșite de două sau mai multe persoane.

Susține că în procesul desfășurării urmăririi penale, de către Secția Tehnico-criminalistică a Comisariatului de Poliție mun. Bălți a fost efectuată o expertiză grafoscopică a documentului - Registrul de evidență a gospodăriilor populației nr. 3 a comunei Cotova r-l Drochia, în rezultatul căreia a fost întocmit Raportul de expertiză

nr. 903 din 30 decembrie 2010, prin care s-a stabilit că, înscrierile efectuate în respectivul registru ce atestă dreptul ei de proprietate asupra imobilului amplasat în s. Cotova r-l Drochia, str. Maria Cebotari, 4, au fost falsificate.

Menționează că, de nenumărate ori s-a adresat atât organului de urmărire penală, cât și Primăriei com. Cotova r-l Drochia să-i fie prezentate actele juridice în baza cărora Irodoi Larisa, decedată la 11 ianuarie 2010, a dobândit dreptul de proprietate asupra bunului imobil, și anume terenul cu suprafața de 0,1889 ha, număr cadastral 3615213108, situat în s. Cotova r-l Drochia, str. M. Cibotaru, 4.

Astfel, la solicitările dânzei, abia la 17 iulie 2012, i-a fost prezentat doar certificatul de moștenitor testamentar nr. 01-12/9534 din 26 noiembrie 2010 înregistrat la OCT Drochia la 03 ianuarie 2011 sub nr. 360111121921, din care a aflat că Irodoi Larisa, decedată la 11 ianuarie 2010, a devenit proprietara lotului de pământ în litigiu în baza titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 3615213108 eliberat la 05 aprilie 2003 de către Primăria com. Cotova r-l Drochia, înregistrat la OCT Drochia la 15 august 2003 sub nr. 42734-1/03. Concomitent, din certificatul de moștenitor testamentar nominalizat a mai aflat că defuncta Irodoi Larisa prin testamentul nr. 8594 din 31 decembrie 2009 a testat acest teren nepoților săi minori Xxxxxx Xxxx, a.n. xx xxxxxx xxxx, și Xxxxx Xxxxxxx, a.n. xx xxxxxx xxxx.

Afirmă că, Irodoi Larisa, decedată la 11 ianuarie 2010, nu era în drept să testeze terenul în litigiu nepoților săi, deoarece aceasta a dobândit dreptul de proprietate asupra imobilului dat prin acțiuni ilegale, fapt ce rezultă și din Raportul de expertiză nr. 903 din 30 decembrie 2010 întocmit de către Secția Tehnico-criminalistică a Comisariatului de Poliție mun. Bălți.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 206, art. 207, art. 220, art. 1448, art. 1470 din Codul civil.

Solicită declararea nulității: titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 3615213108 din 05 aprilie 2003 eliberat de către Primăria com. Cotova r-l Drochia pe numele Larisei Irodoi, decedată la 11 ianuarie 2010, care atestă dreptul de proprietate al acesteia asupra lotului de pământ cu suprafața de 0,1889 ha, număr cadastral 3615213108, situat în s. Cotova r-l Drochia, str. M. Cibotaru, 4, înregistrat la OCT Drochia la 15 august 2003 sub nr. 42734-1/03; testamentului nr. 8594 din 31 decembrie 2009, în partea în care Irodoi Larisa, decedată la 11 ianuarie 2010, a testat nepoților săi minori Xxxxxx Xxxx, a.n. xx xxxxxxxxxxx xxxx, și Xxxxx Xxxxxxx, a.n. xx xxxxxx xxxx, lotul de pământ cu suprafața de 0,1889 ha, număr cadastral 3615213108, situat în s. Cotova r-l Drochia, str. M. Cibotaru, 4; certificatului de moștenitor testamentar nr. 01-12/9534 din 26 noiembrie 2010 înregistrat la OCT Drochia la 03 ianuarie 2011 sub nr. 360111121921, prin care minorii Xxxxxx Xxxx, a.n. xx xxxxxxxxxxx xxxx, și Xxxxx Xxxxxxx, a.n. xx xxxxxx xxxx, au fost recunoscuți ca moștenitori a câte 1/2 cotă-parte din terenul, cu suprafața de 0,1889 ha, număr cadastral 3615213108, situat în s. Cotova r-l Drochia, str. M. Cibotaru, 4.

Prin hotărârea Judecătoriei Drochia din 26 mai 2014, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 04 august 2015, a fost respins apelul declarat de către Bîrnaz Lidia și menținută hotărârea Judecătoriei Drochia din 26 mai 2014.

Prin Decizia Curții Supreme de Justiție din 09 decembrie 2015, a fost admis recursul declarat de către Bîrnaz Lidia, casată integral decizia Curții de Apel Bălți din 04 august 2015 cu remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecători.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 18 octombrie 2016, a fost respins apelul declarat de către Bîrnaz Lidia și menținută hotărârea Judecătorei Drochia din 26 mai 2014.

În favoarea concluziei enunțate, instanțele ierarhic inferioare au reținut prevederile art. 220 alin. (1)-(3), art. 321 alin. (1), art. 1444, art. 1556 care reglementează aspecte ce țin de nulitatea actului juridic ce contravine legii, ordinii publice sau bunelor moravuri, momentul dobândirii dreptului de proprietate, patrimoniul succesoral, certificatul de moștenitor.

Cu referire la normele citate și în coraport cu materialele pricinii, instanța de apel a reținut întemeiată concluzia primei instanțe de a respinge acțiunea cu privire la declararea nulității titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 3615213108 din 05 aprilie 2003, anularea în parte a testamentului nr. 8594 din 31 decembrie 2009 și anularea certificatului de moștenitor testamentar nr. 01-12/9534 din 26 noiembrie 2010.

La 21 februarie 2017, Bîrnaz Lidia, reprezentată de avocatul Bantaș Bogdan a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă.

În motivarea recursului recurentul a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel considerând-o neîntemeiată, fiind pasibilă de casare.

Susține că la momentul actual proprietarii imobilului din raionul Drochia, satul Cotova, str. Maria Cebotari, 4 sunt Xxxxxx Xxxx și Xxxxx Xxxxxxx, care au obținut în proprietatea sa prin moștenire testamentară de la Irodoi Larisa, care la rândul său a obținut dreptul de proprietate în baza inscripției falsificate în registrul gospodăriilor, fapt stabilit prin expertiza nr. 903 din 30 decembrie 2010 efectuată de către Secția Tehnico Criminalistică mun. Bălți a MAI.

În contextul dat, menționează că dreptul de proprietate a fost confirmat prin titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu numărul cadastral 3615213108 care a fost emis în baza deciziei Consiliului com. Cotova, raionul Drochia nr. 4 din 24 noiembrie 1993, care nu există.

De altfel, menționează că instanțele ierarhic inferioare incorect au interpretat modul de dobândire a dreptului de proprietate de către intimați, mai mult ca atât dobândirea dreptului de proprietate asupra unui bun mobil sau imobil urmează să fie unul licit, iar intimații au primit bunul imobil cu numărul cadastral 3615213108 în baza unui act ilicit, prin urmare orice act juridic bazat pe un act falsificat este nul deoarece din start actul în baza cărui a dobândit dreptul asupra bunului contravine legii și bunurilor moravuri, iar instanța de judecată din oficiu urmează să invoce nulitatea actului juridic bazat pe falsuri de acte.

Afirmă că instanța de apel au ignorat prevederile art. 118 alin. (1) CPC, potrivit cărora fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar intimații nu au prezentat nici o probă ca argument la cele menționate în cererea de apel.

Cu referire la prevederile art. 1470 alin. (1) din Codul civil, care indică că dispoziția testamentară în a cărei bază are loc chemarea la moștenirea unui bun care nu face parte din patrimoniul succesoral este nulă, remarcă că Irodoi Larisa nu putea să testeze un bun pe care l-a obținut în proprietate prin acțiuni ilegale.

La acest capitol, consideră că toate actele care sunt dobândite pe cale ilegală au un caracter nul și nu pot crea o bază juridică legală în temeiul căreia persoana poate obține dreptul de proprietate asupra unui bun.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Bîrnaz Lidia, reprezentată de avocatul Bantaș Bogdan este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în față completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform prevederilor art. 433 lit. b) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) și alin. (2) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

După cum rezultă din actele cauzei copia deciziei redactate a instanței de apel din 18 octombrie 2016 a fost expediată pentru cunoștință tuturor participanților la proces prin scrisoarea cu nr. de ieșire 25495 din 09 decembrie 2016 (f. d. 100) și a fost recepționată de Bîrnaz Lidia la data de 16 decembrie 2016 și avocatul acesteia Bantaș Bogdan la data de 15 decembrie 2016, ceea ce se atestă prin avizele de recepție anexate la materialele cauzei (f. d. 101, f. d. 103).

În conformitate cu art. 111 alin. (3) CPC, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Prin urmare, în speță, termenul de declarare a recursului a început să curgă din data de 17 decembrie 2016, ziua imediat următoare datei comunicării deciziei contestate, ultima zi de depunere a cererii de recurs fiind 17 februarie 2017.

Cu toate acestea, însă, cererea de recurs a fost depusă de Bîrnaz Lidia, reprezentată de avocatul Bantaș Bogdan, doar la data 21 februarie 2017, respectiv în afara termenului legal prevăzut de art. 434 CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că argumentul recurentei Bîrnaz Lidia, reprezentată de avocatul Bantaș Bogdan în cererea de recurs precum că decizia Curții de Apel Bălți din 18 octombrie 2016 a fost comunicată prin poștă la data de 24 decembrie 2016 sunt declarative, deoarece nu au fost aduse probe în acest sens, iar cele invocate se combat prin materialele cauzei (f. d. 101, f. d. 103).

În consecință, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că recurenta, la depunerea recursului a încălcat termenul de 2 luni stabilit de lege, care este un termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Totodată, instanța de recurs notează că, depunerea cererii de recurs la data de 21 februarie 2017, dovedește un pasivism din partea recurentei Bîrnaz Lidia și o atitudine superficială față de obligațiile procesuale ca parte în proces.

La caz, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a specifica și faptul că în situația în care Lidiei Bîrnaz și avocatului acesteia Bantaș Bogdan le-a fost comunicată decizia integrală a instanței de apel, aceștia urmau să întreprindă măsurile necesare, după cum sugerează jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a contesta în termen hotărârea judecătorească.

În această ordine de idei este cert că, depunând cererea de recurs la 21 februarie 2017 împotriva deciziei instanței de apel recepționate la 16 decembrie 2016, recurenta Bîrnaz Lidia a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională.

În asemenea împrejurări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Bîrnaz Lidia, reprezentată de avocatul Bantaș Bogdan ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. b), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Bîrnaz Lidia, reprezentată de avocatul Bantaș Bogdan se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Nicolae Craiu

Tamara Chișca-Doneva